

Başlangıç Kılavuzu

Free Guide

Turkish

Destek, Dağıtım:

VERBI Software. Consult. Sozialforschung. GmbH Berlin, Germany

www.maxqda.com

Telif Hakkı Yasası uyarınca izin verilen koşullar altında, kişisel çalışma, araştırma, eleştiri veya inceleme amacı haricinde, yayıncının yazılı izni olmaksızın hiçbir şekilde çoğaltılamaz..

MAXQDA is a registered trademark of VERBI Software. Consult. Sozialforschung. GmbH, Berlin/Germany; Mac is a registered trademark of Apple Computer, Inc. in the United States and/or other countries; Microsoft Windows, Word, Excel, and PowerPoint are registered trademarks of Microsoft Corporation in the United States and/or other countries; SPSS is a registered trademark of IBM Corporation in the United States and/or other countries; Stata is a registered trademark of Stata Corp LLC. in the United States and/or other countries.

All other trademarks or registered trademarks are the property of their respective owners and may be registered in the United States and/or other jurisdictions.

Burak VAROL'a Başlangıç Kılavuzunu Türkçeye çevirdiği için teşekkür ederiz.

© VERBI Software. Consult. Sozialforschung. GmbH, Berlin 2025

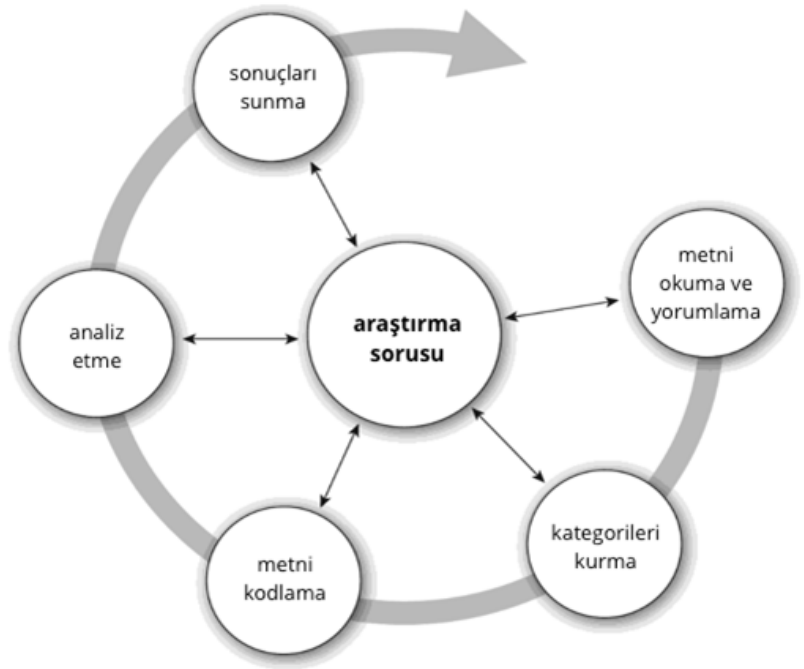
İçindekiler

Giriş.....	4
MAXQDA Arayüzü.....	5
MAXQDA Başlangıç.....	5
Kullanıcı Arayüzü	6
Veri Depolama ve Kaydetme ile İlgili Birkaç Not.....	7
Önemli Anahtar Sözcükler.....	8
Verileri İçeri Aktarma ve Keşfetme.....	9
Veriyi içe aktarma.....	9
Veriyi keşfetme	10
Verilerde arama yapma	11
Renkli kodlama ve Memolar	12
Verileri kodlama.....	14
Verileri Analiz Etme	17
Belgeleri Etkinleştirme	17
Bir Kodla Kodlanmış Verileri Geri Çağırma	18
Görselleştirme Fonksiyonlarını Kullanma	19
Karma Yöntem Analizleri Yapma	20
Belge Değişkenlerini Tanımlama.....	20
Değişken Değerlerini Girme.....	21
Kod Frekanslarını Değişkene Dönüştürme.....	22
Analizlerde Belge Değişkenlerini Kullanma	23
Referanslar ve ileri okuma	24
Daha fazla bilgi.....	25

Giriş

MAXQDA Başlangıç Kılavuzuna hoş geldiniz. Genelde uzun kılavuzlar pek okunmadığı için bu kitapçığı mümkün olduğu kadar kısa tutmaya çalıştık. Böylece programı olabildiğince hızlı kullanmaya başlayabileceksiniz. Bu kılavuz, kendi analizlerinizi yapmaya başlamanıza ve kendi MAXQDA deneyiminizi tecrübe etmenize olanak sağlayacaktır. Biz burada farklı analizlerin ve araştırma yöntemlerinin sunumuna değil, programın gerçek kullanımına odaklanacağız. Farklı analizler ve araştırma yöntemleri hakkında daha fazla bilgi almak istiyorsanız “Ek okumalar” bölümünde faydalı olabilecek yayınların listesini inceleyebilirsiniz. Nitel araştırmayla ilgili sayısız yöntemden bahsedebiliriz. Fakat bunların çoğu, aşağıdaki çizimde resmedildiği gibi temel bir yapıyı takip ettikleri için MAXQDA yardımıyla gerçekleştirilebilirler.

Nitel analiz yöntemlerinin pek çoğu kategorilerle çalışır. Bunlar bir veriye ya da veri öncesi bilgi-ye, mevcut teorilere ya da güncel araştırma sonuçlarına dayanır. Kategoriler, kod ya da anahtar kelimeler olarak da adlandırılırlar; fakat nasıl adlandırılırsa adlandırılısın verinin organize edilmesinde ve sistemleştirilmesinde kullanılırlar ve hatta sıklıkla analitik kodlar olarak çalışma işlevine de sahiptirler. Analitik kodlar, basitçe bir başlık seçmenin ötesine geçen analitik sürecin sonuçlarıdır ve bu kılavuzda Kodlar olarak anılmaktadır. NVA (Nitel Veri Analizi) yazılımından faydalanmanın pek çok yolu vardır. MAXQDA'den yararlanmak için her zaman verinizi kodlamanız şart değil; programı basitçe verinizi organize etmek veya sözcük ya da sözcük kombinasyonlarını aramak için de kullanabilirsiniz.

MAXQDA Arayüzü

MAXQDA Başlangıç

MAXQDA'ı açtığınızda, sol üst köşede adınızı veya adınızın baş harflerinizi yazabileceğiniz bir metin alanı göreceksiniz (sonrasındaki işleriniz için ikincisi daha pratik olabilir).

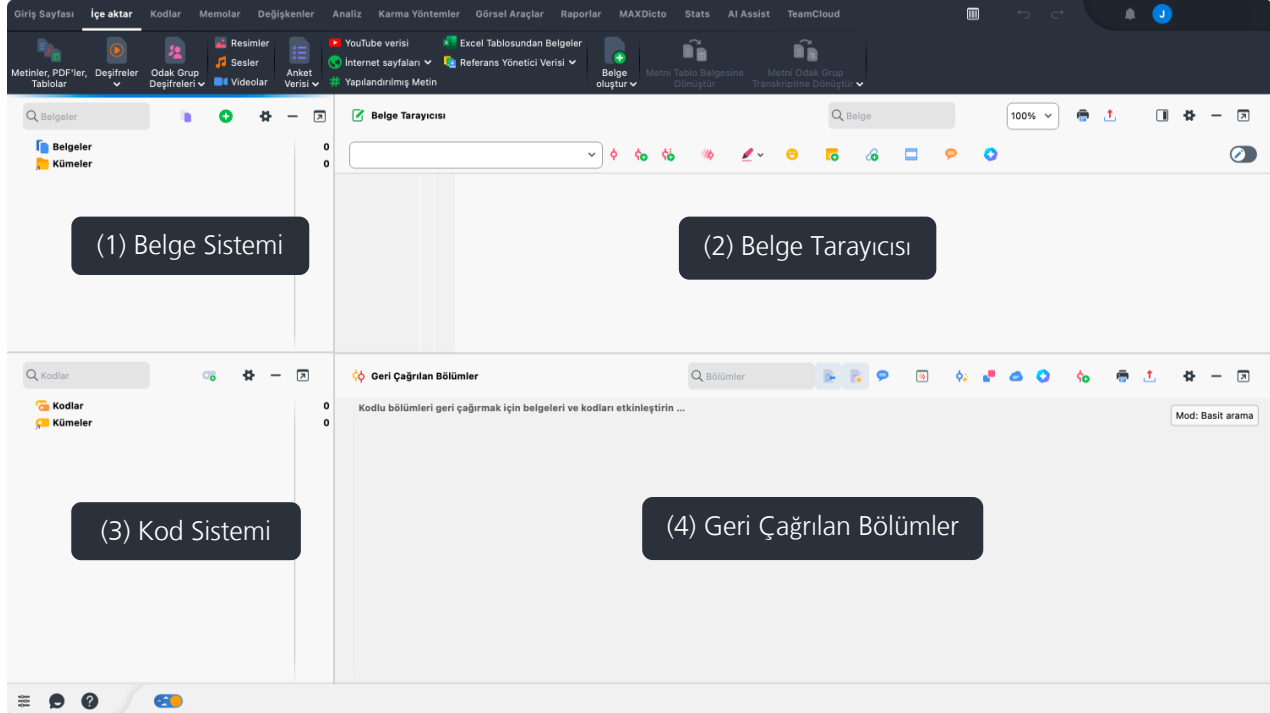
İlk MAXQDA projenizi oluşturmak için *Yeni* seçeneğine tıklayın. Projenize bir isim verin ve seçtiğiniz bir yere kaydedin. Bir MAXQDA projesini kaydetmek için en iyi konum, bir ağ sürücüsü veya bir USB flash sürücüsü değil bilgisayarınızdaki yerel bir klasördür. Üzerinde çalıştığınız projenizi iCloud, Dropbox veya Google Drive gibi bir bulut hizmetleri tarafından senkronize edilen klasörlere kaydetmekten kaçınınız. Bu hizmetler MAXQDA'de üzerinde çalıştığınız proje ile veri tabanındaki dosyanın farklılaşmasına ve bu nedenle hatalı çalışmasına neden olabilir.

Adınızı veya baş harflerinizi buraya girin.

Yakın zamanda kaydedilmiş bir projeyi açmak için dosya adına çift tıklayın.

Kullanıcı Arayüzü

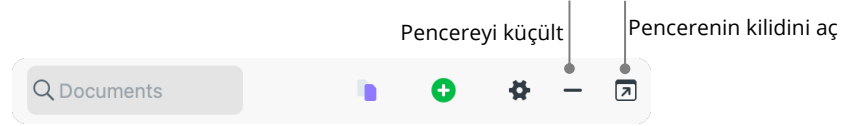
İlk MAXQDA projenizi başarılı bir şekilde oluşturup kaydettiğinizde, MAXQDA'in basit dört ana penceresine sahip olan arayüz, sizi karşılayacaktır.

Bölünmüş dört pencere MAXQDA ile çalışmayı çok kolaylaştırır:

- (1) **Belge Sistemi** penceresinde çalışma istediğiniz tüm veriler yer alacaktır.
- (2) **Belge Tarayıcısı** penceresinde içe aktarılan verilerinizi görüntüleyebilir ve düzenleyebilirsiniz.
- (3) **Kod Sistemi** penceresinde verilerinizin analizi için kodlarınızı ve alt kodlarınızı yönetebilirsiniz.
- (4) **Geri Çağrılan Bölümler** penceresi kodlanmış bölümleri daha sonra görüntüleyebileceğiniz bir sonuç penceresidir.

ilk başlatmanın ardından, Geri Çağrılan Bölümler penceresi simge durumuna küçültülmüş olarak kalır, çünkü genellikle bir proje üzerinde çalışmaya ilk başladığınızda kodlanmış segmentleri birleştirmek gerekmez. MAXQDA arayüzünün alt çubuğunda görüntülenen pencerenin adına tıklayarak istediğiniz zaman tekrar görüntüleyebilirsiniz. Eğer belirli bir iş için daha fazla alana ihtiyacınız varsa, pencere başlığının sağ üstündeki siyah çizgiye tıklayarak dört ana pencereden herhangi birini minimize edebilirsiniz. Ve eğer ikinci bir monitörünüz varsa, yanındaki simge ile pencereleri kolayca açabilir ve oraya yerleştirebilirsiniz:

İpucu: Çok geniş bir ekranla mı çalışıyorsunuz? O zaman MAXQDA penceresinin sağ üst köşesinden üç sütunlu görünüme geçebilirsiniz: Bu simgeye tıklamanız yeterlidir: .

MAXQDA penceresinin üst kısmında çok sayıda sekme içeren menü çubuğunu göreceksiniz. Bu menü sekmeleri MAXQDA'nın birçok işlevine erişmenizi sağlar ve fareyi bir işlevin üzerine getirdiğinizde kısa bir açıklama görünür.

Veri Depolama ve Kaydetme ile ilgili Birkaç Not

İçe aktardığınız her şey, tanımlarınız ve yorumlarınız MAXQDA tarafından tek bir proje dosyasında yönetilir. Yani MAXQDA'de prensip şudur: Bir Proje = Bir Dosya ve bu dosyaları bilgisayarınızda .mqda uzantısıyla görebilirsiniz.

Bu nedenle bir proje dosyası her zaman örneğin bir araştırma projesi, lisans tezi, yüksek lisans tezi vb. gibi çalışmak isteyeceğiniz her şeyi kapsar. Ancak, her kuralın bir istisnası vardır: Eğer çok sayıda video veya ses dosyası ile çalışıyorsanız, MAXQDA proje dosyasının boyutu sadece birkaç videoyu içe aktardıktan sonra çok büyük olacaktır. Bu nedenle, ses ve video dosyaları ve belirli bir boyutu (varsayılan olarak 5 megabayt) aşan görüntüler ve PDF belgeleri proje dosyasına gömülmez. Bunun yerine harici dosyalar için oluşturulan klasöre kopyalanırlar. Elbette genel ayarlarda klasörü özgürce seçebilir ve varsayılan megabayt sınırını da değiştirebilirsiniz.

Tasarruf söz konusu olduğunda, MAXQDA'nın önemli bir özelliğini vurgulamak gerekir:

MAXQDA, projeye aktardığınız ya da MAXQDA'de oluşturduğunuz her şeyi otomatik olarak kaydeder (bu yüzden kaydet düğmesi yoktur ve proje üzerinde çalıştıktan sonra MAXQDA'i kapatabilirsiniz). Ancak yine de isterseniz günlük yedekler oluşturabilirsiniz. *Giriş Sayfası* sekmesinde yer alan *Projeyi Farklı Kaydet* seçeneği ile proje dosyanızdan yedekler üretebilir başka klasörlere kaydedebilirsiniz.

Önemli Anahtar Sözcükler

MAXQDA ile çalışmanız için bilmeniz gereken en önemli anahtar sözcüklerden bazıları:

Projeler, MAXQDA'deki dosyalar veya "çalışma birimleridir". Metinler, PDF'ler, resimler, tablolar gibi içe aktarılan tüm verilerin yanı sıra oluşturduğunuz kodları, memoları, yorumları da içerirler.

Belgeler, analiz etmek istediğiniz birimlerdir. Bunlar röportajlar, odak grup görüşmeleri, video veya ses kayıtları, bilimsel dergilerden makaleler ve çok daha fazlası olabilir.

Kodlar, en önemli analiz aracıdır. Metin bölümleri, bir fotoğraftaki bölümler veya bir videonun parçaları gibi işaretlemeye değer olduğunu düşündüğünüz her şeye atanabilirler.

Kod sistemi ya da **Kod ağacı**, hiyerarşik olarak sıralanabilen tüm kodların ve alt kodların bütünüdür.

Kodlama, materyalinizin işaretlenmiş bir bölümüne bir kod atama eylemidir.

Kodlu bölümler, materyalinizin kod atanmış bölümleridir.

Memolar, temelde kayıt işlevi görür. Sonraki analiz adımlarınız için fikirlerinizi, varsayımlarınızı ve sorularınızı not edebilir veya verilerdeki olası bağlantılara ilişkin ilk hipotezleri formüle edebilirsiniz.

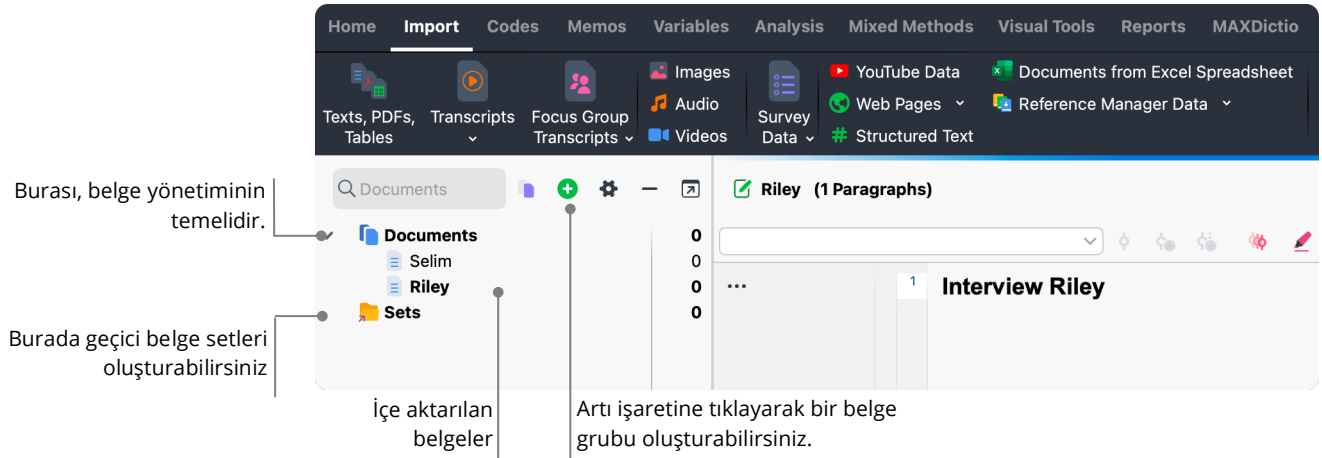
Yorumlar, memolardan daha kısadır. Bunları kodlanmış bölümlere "çelişkili" veya "önemli kısım!" gibi yorumlar atamak için kullanabilirsiniz. Bunları ayrıca kodlanan bölümün kısa bir özetini kaydetmek için de kullanabilirsiniz.

Genel Bakışlar, MAXQDA'de her yerde bulunan tablo sunumlarıdır. Kodlanmış bölümlerin, memoların, değişkenlerin, bağlantıların ve benzerlerinin genel görünümüleri vardır. Tüm MAXQDA genel görünümüleri aynı prensibi takip eder ve verilerinizin izini kaybetmemeniz için tek tek öğelere kolay erişim sağlar.

Verileri İçeri Aktarma ve Keşfetme

Veriyi içe aktarma

Sekmelerde *İçe aktar*'a geldiğinizde transkriptler, PDF belgeleri, anket verileri, videolar ve görüntüler gibi bir MAXQDA projesine aktarabileceğiniz çok sayıda veri türünü göreceksiniz. Verilerinizi içe aktarmak için uygun veri türüne tıklayabilir ve görüntülenen iletişim kutusunda istediğiniz dosyaları seçebilirsiniz. Dosyalarınızı MAXQDA projesine aktarmanın başka birçok yolu vardır; örneğin, dosyaları Windows Explorer veya macOS Finder'dan doğrudan *Belge Sistemi* penceresine sürükleyebilirsiniz. Nasıl içe aktardığınızın bir önemi yoktur: Verileriniz daha sonra *Belge Sistemi* penceresinde görünecektir:

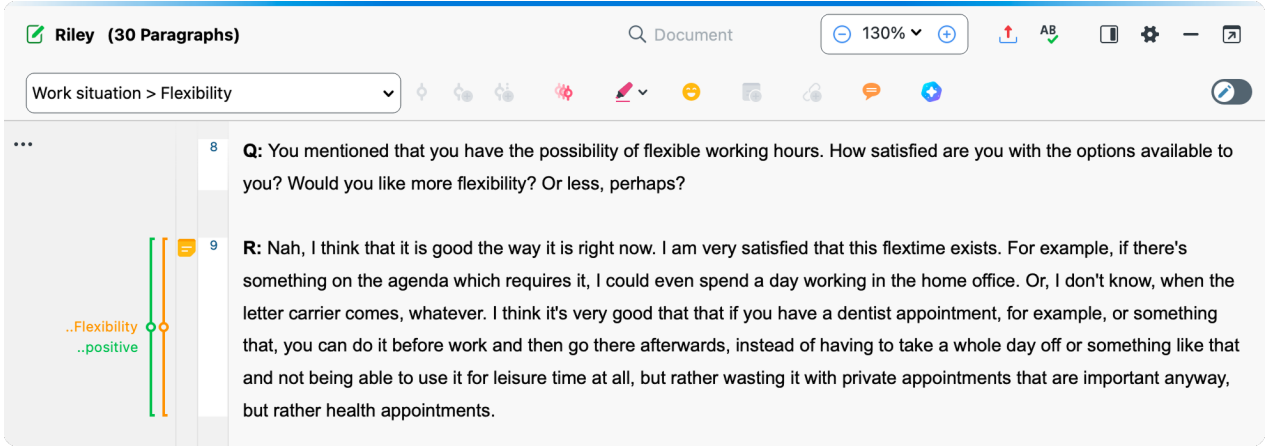

Bilgisayarınızın dosyalarınızı düzenlemek için klasörler oluşturmanıza izin verdiği gibi MAXQDA'nın *Yeni belge grubu* işlevi de belgelerinizi düzenlemek için belge grupları oluşturmanıza izin verir. Bu işlevi belgelerin üst kısmındaki yeşil artı işaretine tıklayarak bulabilirsiniz.

Bir belge grubuna sağ tıklayıp *Belgeleri İçe Aktar* seçeneğini seçerseniz, belgeleriniz doğrudan o belge grubuna aktarılacaktır. İçe aktardıktan sonra, belgeleri farklı belge grupları arasında fare ile taşıyabilirsiniz, ancak bir kez iyi bir yapı oluşturulduktan sonra bu nadiren gerekli olacaktır.

Veriyi keşfetme

Nitel verileri analiz etmek siz verileri tanımadan gerçekten işe yaramaz. Bu yüzden MAXQDA dosyalarınıza göz atmanızı kolaylaştırır: *Belge Sistemi* penceresinde bir belgeye çift tıkladığınızda *Belge Tarayıcısında* açılacak ve kabaca bu örnekteki görüşme dökümüne benzeyecektir:

Paragraf numaraları, bir ekip içinde belirli bölümleri tartışmayı ("9. paragraftaki yorumu bir göz atın!") ve aynı anda tüm paragrafları kodlamayı kolaylaştırır. Paragraf numaralarını veri kaynaklarınızdan alıntı yapmak için de kullanabilirsiniz. Verilerinizin daha kesin bir şekilde numaralandırılmasına ihtiyaç duyarsanız, metne sağ tıklayıp *Satır Numaralı Metne Dönüştür* seçeneğini belirleyerek görüntüyü istediğiniz zaman satır numaralandırmasına dönüştürebilirsiniz.

Yukarıdaki örnekte iki renkli dikey şeridin yanı sıra metnin yanında sarı bir yapışkan not sembolü görebilirsiniz. Dikey çizgiler, metnin hangi koda atandığını simgeleyen kodlama çizgileridir (bu örnekte "Esneklik" ve "pozitif" kodları). Uzun kod adlarını görüntülemek için kodlama şeritlerinin yanındaki gri çizgiyi sağa sürükleyerek kodlama sütununu büyütmeniz yeterlidir. Sarı yapışkan not, o paragrafa bir memo eklendiğini gösterir.

What nedir? Memolar, tıpkı "gerçek" yapışkan notlarla yaptığınız gibi, belgelere, metin bölümlerine, belge gruplarına, görüntülere, ses veya video kliplerine ve elbette kodlara eklemek için notlar ve kayıtlar oluşturmaya yarar.

Belge Tarayıcısında bir metni ilk kez açtığınızda, henüz bir memo oluşturmadığınız veya kodlama yapmadığınız için bu alan boş olacaktır. Şimdi bir tane oluşturmayı deneyin: memo alanında bir yere çift tıklayın, otomatik olarak bir memo iletişim penceresi açılacaktır. Memolar hakkında daha sonra daha ayrıntılı konuşacağımız için şimdilik bilmeniz gereken tek şey bu ve memoyu tekrar kapatabilirsiniz.

Verilerde arama yapma

Araştırmanızın keşif aşamasında, metin belgelerinizde belirli kelimeler için arama yapmanız gerekebilir. Bunu yapmak için, "Belge Tarayıcısı"nın üst kısmında o anda gösterilen metinde arama yapmak için bir arama araç çubuğu bulacaksınız. Bunun yanı sıra yerel aramadan çok daha güçlü bir araç *Metin Araması*'dır (*Metin Arama Otokodlama* olarak *Analiz* sekmesinde bulunur). Metin araması aynı anda birden fazla belgede arama yapmanızı sağlar; sadece açık belgelerle sınırlı değildir.

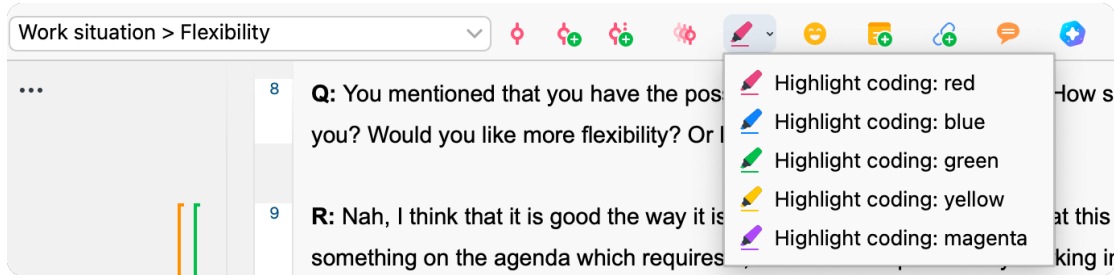
Bu örnekte, mevcut tüm belgeler "family" terimi için aranmaktadır.

Pencere açılır açılmaz tek seferde istediğiniz kadar arama ögesi girebilirsiniz. Ekle düğmesine tıklayarak, birden fazla arama terimini aynı anda girebilirsiniz. Her arama ögesi yeni bir satıra eklenir. Standart ayar "VEYA" mantığını izler, yani bulunan arama öğelerinden herhangi biri buluş olarak listelenir. Sonuçlar tablosunda bir buluşa tıkladığınızda *Belge Tarayıcısı* penceresinde ilgili pasaj gösterilecektir.

İpucu: Eşanlamlılar düğmesini kullanarak, her terim için uygun eşanlamlıları dahil ederek aramanızı genişletin.

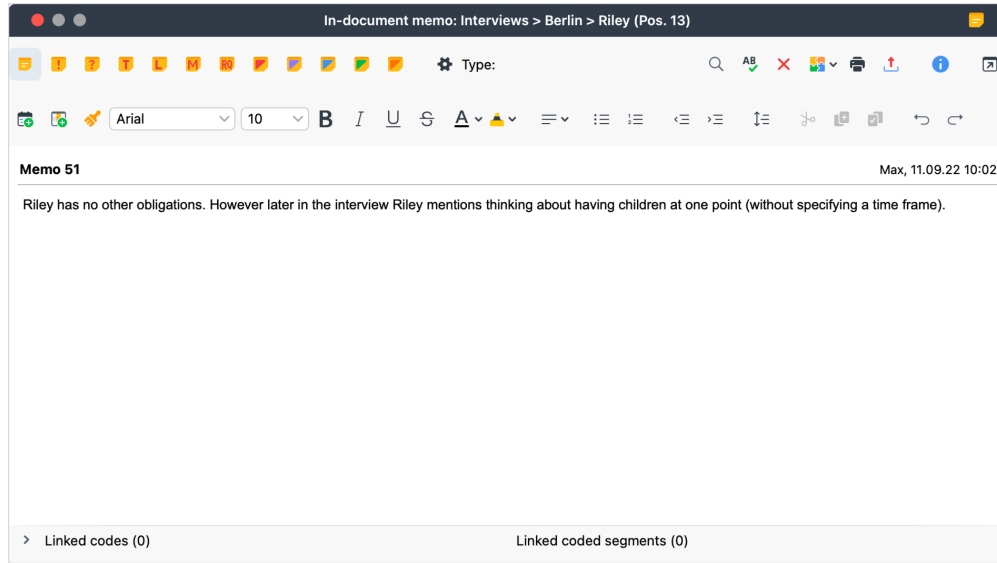
Renkli kodlama ve Memolar

Bazen daha kategoriler ve analizinizin genel yönü hakkında düşünmeye başlamadan önce bir metindeki herhangi bir şeyi işaretlemek ya da yorumları, hipotezleri ve diğeri fikirleri not etmek isteyebilirsiniz. Tıpkı bir kitaptaki pasajları vurguladığınız veya bir sayfaya yapışkan not yapıştırdığınız gibi, MAXQDA'deki Vurgula kodlama işlevini kullanarak metinleri beş renkli, sanal kalemle (kırmızı, mavi, yeşil, sarı ve mor) işaretleylebilirsiniz. Renk kodlama simgelerini *Belge Tarayıcısı* penceresinin st kısmında bulabilirsiniz.

Herhangi bir metin parçasını farenizle seçebilir ve ardından sembollerden birine tıklayarak seçtiğiniz renkle vurgulayabilirsiniz. "Gerėek hayatta" vurgulamaya göre farkı, MAXQDA'de bu pasajları tekrar bulmanın bir kitabı gözden geğirmekten çok daha kolay olmasıdır. Renkli kodlama ile oluşturulan kodlanmış bölümlerin nasıl geri getirileceği kodlanmış verilerin analizi bölümünde daha ayrıntılı olarak ağıklanacaktır.

Öğrendiğimiz gibi, renkli kodlama, açık kodlama sürecinden önce bile önemli şeyleri işaretlemek için yararlı bir araçtır. Bir başka yararlı araç da *Memo* işlevidir. *Belge içi memolar* yardımıyla herhangi bir belgedeki herhangi bir yere memolar ekleyebilirsiniz. Bir belgenin herhangi bir bölümünü seçin, vurgulanan seğime sağ tıklayın ve düşünceleriniz ve fikirlerinizle doldurmanız için yeni bir memo oluşturun:

Memo için bir başlık koyabilir, memo türü için eşleşen bir sembol atayabilir ve bunu belirli kodlara ve kodlanmış segmentlere bağlayabilirsiniz.

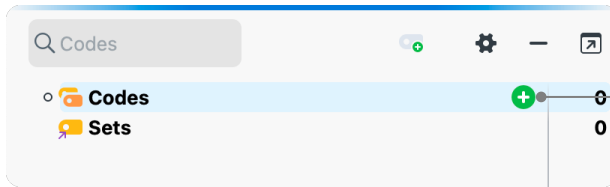
Renkli kodlamaya benzer şekilde, memoları çağırmak da kolaydır. Tüm memo türlerini ve özel bir memo arama özelliğini [Memolar](#) menü sekmesinde bulabilirsiniz. Arama sonuçları MAXQDA'nın *Memo Yöneticisinde* görüntülenir, burada tüm memolarınızı kolayca yönetebilir, düzenleyebilir ve filtreleyebilirsiniz, örneğin sadece belirli bir zaman aralığında yazdığınız memoları görüntüleyebilirsiniz.

Verileri kodlama

Daha önce öğrendiğimiz gibi, çoğu analiz yöntemi arasında temel çalışma tekniği *verileri kodlamaktır*. Peki bu ne anlama geliyor? Kodlama, veri materyalinin bir bölümünü, örneğin bir paragrafı veya bir resmin bir bölümünü fare ile seçme (tıpkı Word veya diğer programlarda olduğu gibi) ve ona bir kod atama sürecini tanımlar. Bu temelde içeriklerin etiketlenmesi ile aynı şeydir, ancak ampirik sosyal araştırmalarda kodlama bundan çok daha fazlasını içerir.

Peki, o zaman kod nedir? İlk çağrışımlarınız gizli servisler ve onların kodlama ve kod çözme makineleri ya da Mors alfabesinde olduğu gibi sıkı bir şekilde düzenlenmiş eşlemeler olarak kodlar olabilir. Her iki çağrışım da yanıltıcıdır! Nitel araştırma bağlamında kod, daha çok bir metin ya da görüntüdeki olguları adlandırmak için kullanılan bir etikettir. Nitel araştırma bağlamında kod, daha çok bir metin ya da görüntüdeki olguları adlandırmak için kullanılan bir etikettir. Teknik anlamda kod, MAXQDA'de 127 karaktere kadar oluşabilen bir karakter dizisidir, ister birkaç kelime ister "CR128" gibi daha şifreli diziler olsun. Sosyal araştırmalarda kodlar farklı anlamlara gelebilir ve araştırma sürecinde farklı işlevler üstlenebilir: *olgusal kodlar*, *tematik kodlar*, *teorik kodlar* ve bunlardan çok daha fazlası mevcuttur (bkz. Kuckartz & Rädiker, 2023; Richards, 2014). Sadece kodun kendisine bakıldığında, araştırma sürecindeki rolü her zaman net olmayabilir: önemsiz olabilir ya da kilit bir rol oynayabilir. Bunu sadece bağlamı ya da çerçevesi aydınlatacaktır.

Peki, kodlar nasıl oluşturulur? Farenizi ilk satırın üzerinde tuttuğunuzda beliren *Kod Sistemi* penceresindeki yeşil artı sembolüne tıklamanız yeterlidir. Artı sembolünü kullanarak kod sisteminizin her seviyesine yeni kodlar ekleyebilirsiniz.

Kod Sistemi penceresinde görünen artı işaretine tıklayarak yeni kodlar oluşturabilirsiniz.

Yeni kodunuzu belirleyebileceğiniz bir iletişim penceresi açılır:

The screenshot shows a 'New code' dialog box with the following elements:

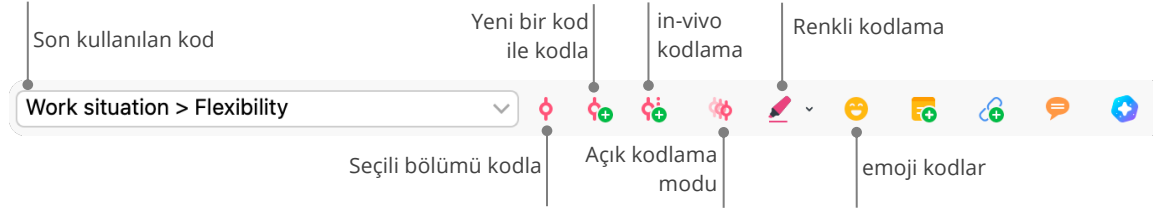
- Code:** A text field containing the word 'Flexibility'.
- Color:** A section with a row of 16 colored circles (orange, red, pink, purple, blue, light blue, teal, green, yellow, light green, brown, grey, and a plus sign for more colors). Below the circles are two checkboxes: 'Use as default color for new codes' and 'Use color of parent code'.
- Code memo:** A section with a dropdown arrow and a text area containing the text: 'This category encompasses text passages related to the individual's flexibility in their schedules and duties.'
- Buttons:** At the bottom, there are three buttons: 'OK', 'Additional code', and 'Cancel'.

Annotations with lines pointing to specific parts of the dialog box:

- A line points to the 'Code' text field with the text: 'Kodunuzu adlandırın (bu örnekte "Flexibility")'.
- A line points to the color selection area with the text: 'Bir renk atayın (bu örnekte mavi)'.
- A line points to the 'Code memo' text area with the text: 've kodun ne anlama geldiğini, hangi durumlarda atamak istediğinizi veya kod atamada olası sorunları not etmek için bir kod memosu kullanın.'

Belirli bir belge bölümüne nasıl kod atanır? İlk olarak, farenizle bir bölüm seçmelisiniz (tüm paragrafı işaretlemek istiyorsanız, paragraf numarasına tıklamanız yeterlidir). Daha sonra işaretli bölümü bir kodun üzerine sürükleyip bırakmanız ya da tam tersini yapmanız, yani kodu seçili bölümün üzerine sürüklemeniz gerekir. Bunu ilk kez yaptığınızda, *Kod Sisteminde* o kodun yanında bulunan ve o kodla kaç kez kodlama yapıldığını gösteren sayının "0" dan "1" e yükseldiğini göreceksiniz. Eğer *Belge Sisteminde* bakarsanız, bir belgedeki kodlanmış bölümlerin sayısının da her belgenin yanında yer aldığını görebilirsiniz.

MAXQDA size başka kodlama olanakları da sunar; bunlara belgede seçilen bir bölüme sağ tıklayarak veya Belge Tarayıcısı penceresinin üst kısmında bulunan kodlama araç çubuğundaki simgeler aracılığıyla erişebilirsiniz. Araç çubuğu aşağıdaki gibi görünür:

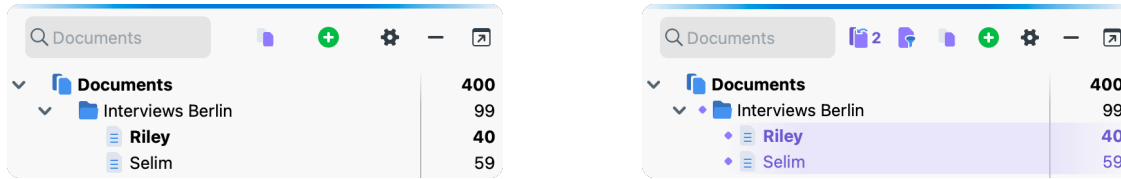

En son kullandığınız kod her zaman en solda görüntülenir. Kod adının sağındaki kırmızı kodlama sembolüne tıklarsanız, MAXQDA bu kodu seçili belge bölümüne atayacaktır.

Verileri Analiz Etme

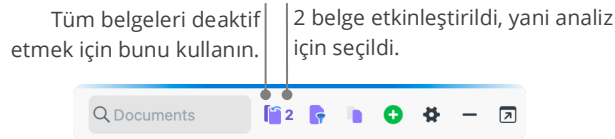
Belgeleri Etkinleştirme

Belki daha önce *Metin Arama* için iletişim penceresinde *Sadece etkinleştirilen belgelerde* seçeneğini gördünüz ve kendinize bunun ne anlama geldiğini sordunuz. *Etkinleştirme*, MAXQDA'nın anahtar kavramlarından biridir: analiziniz için belgeleri (ve/veya kodları) seçebileceğiniz ve daha sonra sadece seçilen öğelerle çalışabileceğiniz anlamına gelir. Etkinleştirme nasıl çalışır? Bu çok basit: her belgenin ve belge grubunun içerik menüsünde en üstte *Etkinleştir* seçeneğini göreceksiniz. Daha deneyimli MAXQDA kullanıcıları bir belgeyi ya da belge grubunu etkinleştirmek için sadece belge ya da klasör sembollerine tıklayacaklardır.

Bir belge etkinleştirildiğinde, onu hemen görebilirsiniz. Belge adı ve sembolü vurgulanacak ve önlerinde bir daire görünecektir. MAXQDA, *Belge Sistemi* penceresinin üst kısmında o anda aktif olan belgelerin toplam sayısını görüntüler. Aramanızı belirli metinlerle sınırlamak istiyorsanız, önce onları etkinleştirin ve ardından *Metin Arama* iletişim kutusunda *Sadece etkinleştirilen belgelerde* seçeneğini seçin.

Etkinleştirme nasıl sıfırlanır? Basitçe *Belge Sistemi* penceresine gidin ve aşağıdaki şekilde gösterildiği gibi araç çubuğundaki *Etkinleştirmeleri sıfırla* simgesine tıklayın. Alternatif olarak, belge veya belge grubu sembolüne tekrar tıklayabilirsiniz.

Bir Kodla Kodlanmış Verileri Geri Çağırma

Her şey kodlama değildir ve yaptığınız analiz kesinlikle kodlamadan daha fazlasıdır. Bir noktada kodlamayı durdurmak ve bu sürecin sonuçlarına bakmaya başlamak gerekecektir. Bunun en kolay yolu, belirli bir koda atanmış tüm bölümleri almaktır. Örneğin, mülakatlara dayalı bir araştırma yapıyorsanız, "Belirli bir konu hakkında ne söylendi ve kim ne söyledi?" diye sorabilirsiniz. MAXQDA'de tam olarak bu cevapları alabileceğiniz özelliğe *Kodlama Sorgusu* denir ve *Metin Arama* gibi etkinleştirmeler yoluyla çalışır:

Kodlama Sorgusuna dahil etmek istediğiniz tüm belgelerin yanı sıra ilgilendiğiniz bölümlere atanan kodları da etkinleştirin. Kodların etkinleştirilmesi tıpkı belgelerin etkinleştirilmesi gibi çalışır (koda sağ tıklayın ve *Etkinleştir* seçeneğini seçin ya da kod adının önündeki simgeye tıklayın). Bulunan tüm kodlanmış bölümler MAXQDA'in dördüncü ana penceresi olan *Geri Çağrılan Bölümler* penceresinde görünecektir (eğer pencere simge durumuna küçültülmüşse, açmak için MAXQDA'in ana penceresinin altındaki çubuktan adına tıklamanız yeterlidir). Her bölümün altında bölümün kaynak bilgisini göreceksiniz. Aşağıdaki örnekte, ilk bölüm "Riley" belgesinin 9. paragrafında bulunabilir.

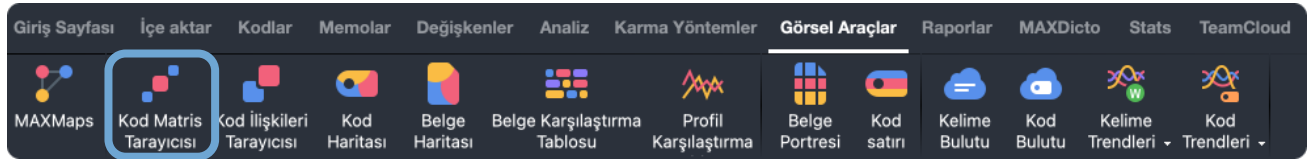
The screenshot shows the 'Retrieved Segments' window in MAXQDA. The window has a search bar and a toolbar. The main content area displays a list of segments. The first segment is titled 'Interviews > Berlin > Riley' and has a 'Mode: Simple Coding Query' button. Below the title, there is a summary of the document: 'Civil Status: Single # of children: 0 Highest level of education: Master degree Employment: Student Age: 27 Location: Berlin'. The segment text is: 'R: Nah, I think that it is good the way it is right now. I am very satisfied that this flextime exists. For example, if there's something on the agenda which requires it, I could even spend a day working in the home office. Or, I don't know, when the letter carrier comes, whatever. I think it's very good that that if you have a dentist appointment, for example, or something that, you can do it before work and then go there afterwards, instead of having to take a whole day off or something like that and not being able to use it for leisure time at all, but rather wasting it with private appointments that are important anyway, but rather health appointments.' The segment is associated with the code 'Riley_Pos. 9' and the category 'Work situation > Flexibility (50)'. The second segment is titled 'For example, if there's something on the agenda which requires it, I could even spend a day working in the home office.' and is associated with the code 'Riley_Pos. 9' and the category 'Flexibility > Home office (50)'.

Kaynak bilgisi size sadece belirli bir bölümün hangi belgeden olduğunu söylemekle kalmaz, ayrıca doğrudan o belgeye gitmenizi sağlar: belge adına tıklamanız yeterlidir; belge, kodlanmış bölüm elinizin altında olacak şekilde *Belge Tarayıcısı* penceresine yüklenir, böylece bağlamı içinde kolayca görüntüleyebilirsiniz.

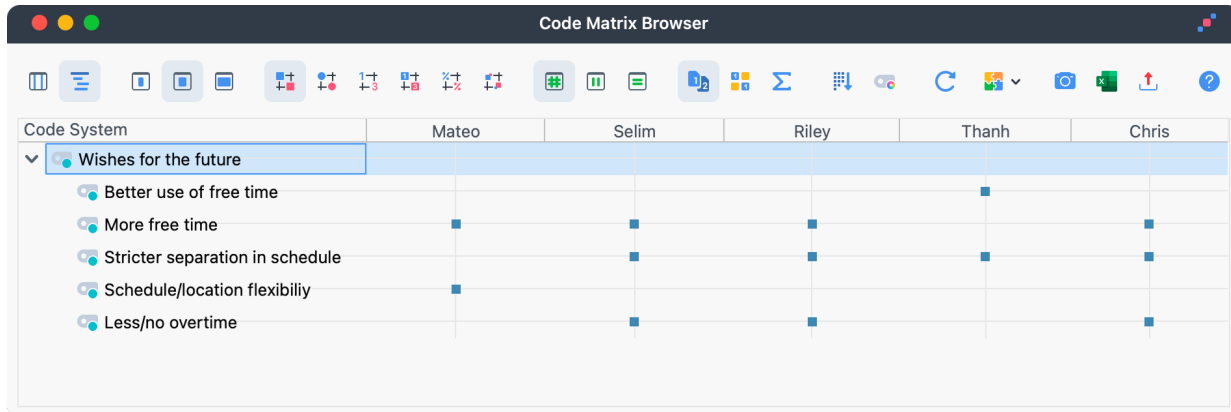
Görselleştirme Fonksiyonlarını Kullanma

Sonuçları görselleştirmek MAXQDA'nın güçlü yönlerinden biridir, bu yüzden bu bölümü *Başlangıç Kılavuzuna* dahil etmek istedik. MAXQDA'de verileri görselleştirmenin, kodlara ve belgelere ayrı ayrı renkler atama imkanıyla başlayan çeşitli yolları bulunmaktadır. Bu sadece verilerinizin görsel organizasyonunda size yardımcı olmakla kalmaz, aynı zamanda renklere belirli anlamlar da verilebilir.

Görselleştirme araçları ayrıca verilerdeki ilişkileri ve örüntüleri anlaşılır bir şekilde göstermenizi sağlar. En sık kullanılan görsel araç, *Görsel Araçlar* sekmesi üzerinden açabileceğiniz *Kod Matrisi Tarayıcısı*'dir.

Peki, Kod Matrisi Tarayıcısı neyi gösteriyor?

Sütunlar farklı belgeleri listelemektedir; bu örnekte her belge iş yaşam dengesi üzerine yapılan bir mülakat çalışmasıdır. Örneğin, katılımcılara gelecekle ilgili beklentileri sorulmuştur. Görselleştirmede Thanh'ın boş zamanın daha iyi kullanılmasından, diğer dördünün ise daha fazla boş zamandan bahsettiğini görebilirsiniz.

Karma Yöntem Analizleri Yapma

Belge Değişkenlerini Tanımlama

MAXQDA'nın en önemli özelliklerinden biri karma yöntem yaklaşımlarını desteklemesidir. *Belge Sistemindeki* her belge için bir dizi özellik (yani istatistik programları tarafından kullanılan değişkenler) yönetilebilir. Örneğin, görüşmeler için kişisel verileri veya arka plan bilgilerini değişkenler veya değişken değerleri olarak kaydedebilir ve bunları karma yöntem analiziniz için kullanabilirsiniz. *Değişkenler* sekmesindeki *Belge Değişkenleri Listesi* seçeneği aşağıdaki pencereyi açacaktır:

Veri Editörü'ne geç

Yeni değişken oluştur

Variable	Variable type	To be displayed	Source	Missing value	Categorical	Favorite variable
Paragraphs	Integer	☐	System	-9	☐	☆
Sentences	Integer	☐	System	-9	☐	☆
Words	Integer	☐	System	-9	☐	☆
Characters	Integer	☐	System	-9	☐	☆
Civil Status	Text	☒	User		☐	★
# of children	Integer	☒	User	-999	☐	★
Highest level of education	Text	☒	User	-999	☐	★
Paid work (weekly hours)	Text	☒	User	-999	☐	☆
Education (weekly hours)	Text	☒	User	-999	☐	☆

Açıldığında, birkaç değişkenin zaten oluşturulmuş olduğunu göreceksiniz (kırmızı etiketli). Bunlar, değerleri MAXQDA tarafından otomatik olarak atanan ve değiştirilemeyen sistem değişkenleridir. *Yeni değişken* seçeneği başka değişkenler tanımlamanızı sağlar. En yaygın değişken türleri Metin ("meslek" değişkeni için "öğretmen" veya "öğrenci" gibi) ve Tamsayıdır ("çocuk sayısı" değişkeni için tam sayılar gibi). İstedığınız zaman yeni değişkenler tanımlayabilirsiniz.

Değişken Değerlerini Girme

Belge değişkenlerine değer girmek için *Belge Değişkenleri Listesi*'ndeki araç çubuğunu kullanın ve *Veri Düzenleyici-si*'ne geçin.

Araç çubuğu, örneğin değişken listesine geri dönmek gibi en çok kullanılan işlevleri listeler.

Document Variables

Data editor - All documents

10 (76) Documents

Document group	Document name	Civil Status	# of children
Interviews > Hamburg	Amadi	Single	-999
Interviews > Hamburg	Arne	In partnership/married	-999
Interviews > Berlin	Chris	Single	0
Interviews > Hamburg	David	In partnership/married	2
Interviews > Hamburg	Kazumi	In partnership/married	1
Interviews > Berlin	Mateo	In partnership/married	0
Interviews > Berlin	Riley	Single	0
Interviews > Berlin	Selim	In partnership/married	3
Interviews > Hamburg	Tatjana	Separated/divorced	1
Interviews > Berlin	Thanh	Separated/divorced	1

Verileri o sütunun içeriğine göre sıralamak için sütun başlığına tıklamanız yeterlidir

Bir değer girmek için çift tıklayın.

Belge Değişkenlerinin istatistiği özelliğini kullanarak, örneğin bir mülakat çalışmasının örnekleme yapısını görselleştirmek amacıyla değişkenler için frekans tabloları ve grafikler oluşturabilirsiniz. Ayrıca MAXQDA Stats ile belge değişkenlerini istatistiksel olarak analiz edebilirsiniz.

Kod Frekanslarını Değişkene Dönüştürme

Belirli bir koda atanan bölümlerin sıklığı, kodun adını alacak bir değişkene dönüştürülebilir: Kod Sistemi penceresinde bir koda sağ tıklayın ve bağlam menüsünde *Kod Sıklıklarını Belge Değişkenine Dönüştür*'ü seçin. Aşağıdaki örnekte, "Önemli ölçüde pozitif" kodu bir değişkene dönüştürülmüştür:

Document Variables

Data editor - All documents 10 (76) Documents

Document name	Civil Status	# of children	positive ▲
Selim	In partnership/married	3	0
Kazumi	In partnership/married	1	3
Tatjana	Separated/divorced	1	3
Thanh	Separated/divorced	1	4
Chris	Single	0	5
Mateo	In partnership/married	0	5
Amadi	Single	-999	6
Riley	Single	0	6
Arne	In partnership/married	-999	8
David	In partnership/married	2	9

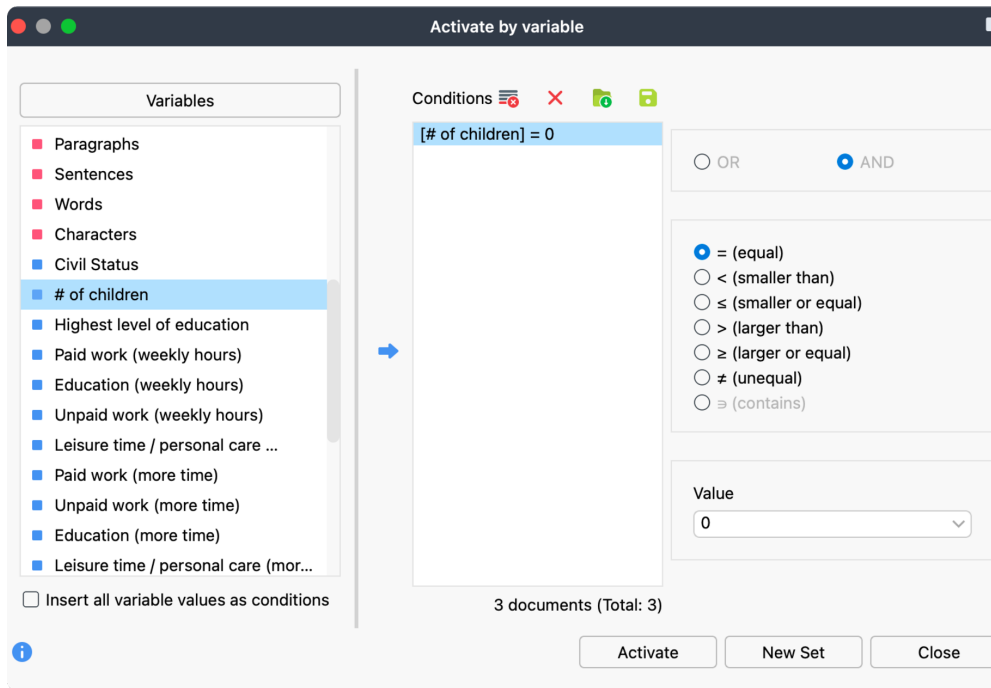
Selim için "pozitif" koduna hiçbir şey atanmamıştır.

Matteo için 5 bölüm "pozitif" koduyla kodlanmıştır.

Analizlerde Belge Değişkenlerini Kullanma

Nicel ve nitel veriler çeşitli yollarla birbirine bağlanabilir. En kolay yol, bir *Kodlama Sorgusu* çalıştırdığınızda seçim kriteri olarak belge değişkenlerini seçmektir. Bu, "50 yaşın üzerindeki bekar katılımcılar belirli bir konu hakkında ne söyledi?" veya "Bir iş birliği içindeki katılımcıların önerileri bekar olanlara kıyasla nasıldı?" gibi sosyodemografik özellikleri karşılaştırmayı sağlayacaktır. İlgili seçim, *Karma Yöntemler* sekmesindeki *Belgeleri Değişkenlere Göre Etkinleştir* işlevi ile yapılabilir.

Önce soldaki listeden bir değişken seçin (bu örnekte: "# of children"), oka tıklayın ve ardından sağdaki değişken değerini seçin (bu durumda: 0). *Etkinleştir*'e tıkladığınızda, eşleşen değişken değerlerine sahip tüm belgeler *Belge Sisteminde* etkinleştirilecektir; bu örnekte, çocuğu olmayan katılımcılar etkinleştirilmiştir.

ipucu: Bu belgeleri, belge kümesi olarak adlandırılan bir kümede saklamak için *Yeni Küme* düğmesini kullanabilirsiniz.

Referanslar ve ileri okuma

- Charmaz, Kathy (2014). *Constructing grounded theory*. 2nd ed., SAGE.
- Corbin, Juliet; Strauss, Anselm (2015). *Basics of qualitative research. Techniques and procedures for developing grounded theory* (4th ed.), SAGE.
- Gizzi, Michael C.; Rädiker, Stefan (Eds., 2021). The practice of qualitative data analysis. Research examples using MAXQDA. MAXQDA Press. <https://doi.org/10.36192/978-3-948768058>
- Kuckartz, Udo; Rädiker, Stefan (2019). *Analyzing qualitative data with MAXQDA: Text, audio, video*. Springer. <http://link.springer.com/10.1007/978-3-030-15671-8>
- Kuckartz, Udo; Rädiker, Stefan (2023). *Qualitative content analysis. A guide to methods, practice and using software*. SAGE.
- Kuckartz, Udo; Rädiker, Stefan (2021). *Using MAXQDA for mixed methods research*. In R. B. Johnson & A. J. Onwuegbuzie (Eds.), *The Routledge reviewer's guide to mixed methods analysis* (pp. 305–318). Routledge. <https://doi.org/10.4324/9780203729434-26>
- Rädiker, Stefan; Kuckartz, Udo (2020). *Focused analysis of qualitative interviews with MAXQDA. Step by step*. MAXQDA Press. <https://doi.org/10.36192/978-3-948768072>
- Richards, Lyn (2015). *Handling qualitative data. A practical guide* (3rd ed.), SAGE.
- Woolf, Nicholas H.; Silver, Christina (2018). *Qualitative analysis using MAXQDA: The five-level QDA method*. Routledge.

Daha fazla bilgi

Bu kılavuzun MAXQDA'ı kullanmaya başlamanıza yardımcı olacağını umuyoruz. Elbette MAXQDA, araştırmanız için daha pek çok başka özellik ve analiz imkanları da sunmaktadır. Bunlardan bazıları:

- Literatür Analizleri
- Ses ve Video Dosyalarının Transkripsiyonu
- Sosyal Medya Verilerini İçerik Aktarma Analiz Etme
- Odak Grup Verilerinin Analizi
- Verileri ve Sonuçları Görselleştirme
- MAXDictio ile Nicel Metin Analizi
- Raporlar ve İstatistiksel Frekans Tabloları Oluşturma
- **AI Assist** Eklentisini Kullanarak Verileri Otomatik Olarak Özetleme Ve Kod Önerileri AI

Ek kılavuzlar, online dersler ve videolar için lütfen web sayfamızı ziyaret edin: www.maxqda.com

- Ücretsiz Web Seminerleri
- Çevrimiçi Kılavuz
- Eğitici Videolar
- Yaklaşan Workshopların Listesi
- Profesyonel MAXQDA Eğitmenleri Veritabanı
- Araştırmacı Bloğu, Kullanıcı Forumu ve fazlası...

MAXDAYS - MAXQDA Sanal Konferansı

MAXDAYS çevrimiçi konferansı, dünyanın dört bir yanından MAXQDA kullanıcılarını bir araya getirerek bilgi paylaşımı, fikir alışverişi ve ilham alma fırsatı sunuyor. Bu etkinlik, uzmanlardan öğrenme, MAXQDA'nın gerçek hayattaki uygulamalarını keşfetme ve küresel kullanıcı topluluğuyla bağlantı kurma konusunda eşsiz bir fırsat sunuyor.

Daha fazla bilgi için www.maxqda.com/maxdays adresini ziyaret edin.

MAXQDA yı 14 Gün
Boyunca Test Edin
maxqda.com/demo

MAXQDA

@MAXQDA

@VerbiSoftware

Software — Consult —
Sozialforschung GmbH